

Як правильно підготувати дитину раннього віку до вступу в дитячий садок?

Поради батькам

Дослідження вчених свідчать, що можна допомогти малюку подолати труднощі звикання і навіть певною мірою запобігти їм, якщо заздалегідь підготувати дитину до майбутніх змін. Головна роль тут належить батькам. У чому полягає підготовка дитини до ясел?

1. Передусім слід організувати життя дитини в сім'ї відповідно до режиму дня, якого дотримуються в дошкільному закладі. Цим ви значно полегшите маляті процес звикання до ясел.
2. Добре, якщо зацікавите сина чи доньку дитячим садком, викличете бажання йти туди. Для цього під час прогулянок з дитиною покажіть їй будівлю дошкільного закладу, ігрові майданчики; разом поспостерігайте за грою дітей, розкажіть про їхнє життя у яслах. Наприклад, так: «Коли малюки підростають, вони всі приходять у дитячі ясла. Тут багато красивих іграшок - дивись, як діти граються. Скоро і ти ходитимеш сюди». Не можна залякувати дитину садком, погрожувати: «Не слухатимешся - віддам у ясла». Це викличе страх перед дошкільним закладом і, безумовно, погіршить стан дитини в період звикання до незнайомого оточення. Навпаки, слід викликати в неї бажання ходити до садка: «Якщо слухатимешся, не плакатимеш, то підеш у дитячий садок». Про вступ до садка треба говорити в сім'ї як про радісну, очікувану подію. Щоб полегшити звикання, познайомте сина чи доньку з майбутнім вихователем, поговоріть із ним так, щоб дитина чула про те, що ваш малюк уже підріс і ходитиме до ясел, де про дітей піклується добра вихователька, яка гуляє і грається з ними. Вихователь, зокрема, лагідно запевняє малюка, що в яслах йому буде добре. Слід викликати в дитини позитивні спогади про відвідування дошкільного закладу, бажання швидше підрости й піти у ясла.
3. Дитина значно легше пристосується до умов суспільного виховання, якщо в сім'ї вона оволодіє елементарними навичками самостійності. Іноді, прагнучи зекономити час, батьки поспішають самі вдягнути, нагодувати дитину, чим стримують формування в неї необхідних умінь. Такі діти, звикнувши до надмірної опіки, у яслах почуваються безпорадними і самотніми. До виконання маляті одного року допоможіть йому навчитися самостійно сідати на дитячий стілець, пити з чашки, яку підтримує дорослий, після одного року вчіть користуватися ложкою, їсти суп із хлібом,

різноманітні страви. Нехай на перших порах рухи дитини невпевнені - підгодуйте її другою ложкою, але кожную спробу зробити щось самостійно обов'язково схвалюйте: «Молодець, ти сам уже вмієш їсти». Не шкодуйте часу - маляті це дуже знадобиться. На момент вступу до ясел треба навчити дитину самостійно мити руки, брати активну участь у роздяганні, складанні одягу. Досить складно буває маляті оволодіти правилами поведінки в дитячому садку. Особливо погано почуваються діти, яким у сім'ї нічого не забороняли. Перші вимоги вихователя (не бавитися під час занять, їжі, умивання, не хапати за волосся дітей; не брати речі зі столу вихователя тощо) викликають у них образи, а іноді плач. Треба, щоб із перших місяців життя дитина чула і поступово починала розуміти звернені до неї вимоги: «Не кидай іграшки, тримай у ручках, ось так», «Треба помити руки, не можна їсти брудними рунами», «Не можна щипати тата, йому боляче». Після року дитина здатна виконувати нескладні прохання (подати книгу, присунути стільчик). При цьому слід добитися виконання вимог дорослого, схвалювати: «Молодець, Сашко, граєшся тихенько, нікому не заважаєш»; «Яка у мене гарна помічниця - принеси книжку». Проте цим не обмежується підготовка дитини до ясел.

4. Дуже важливо навчити маля гратися. Спостереження свідчать, що діти, які тривало, не відволікаючись, граються іграшками, захоплюються грою і рідко згадують про розлуку з рідними, легше звикають до нового оточення. Деякі батьки вважають, що будь-яка дитина сама добре вміє гратися. Насправді ж діти раннього віку просто маніпулюють іграшками, виконують одноманітні дії, кидають, стукають, гризуть, не знаючи, як застосувати їх. Тут на допомогу має прийти дорослий. Щоб гра була цікавою, тривалою, розвивала дитину, треба розкрити їй призначення іграшки і способи дії з нею (з чашки слід напувати ляльку, ведмедика, зайчика; у ліжечку лялька спатиме). Спочатку показують іграшку, називаючи її, просять дитину повторити, потім показують і називають дію, віддають іграшку дитині з проханням зробити так само. «Я беру м'ячик і кочу його, ось покотився м'ячик прямо до Оленки. А тепер ти візьми м'ячик, коти його мамі,»). На перших порах можна допомогти малюку, беручи його руку у свою, і обов'язково схвалювати всі намагання наслідувати дорослого. Така спільна діяльність формує в дитини, крім ігрових умінь, потребу і навички спілкування.

5. Одна з головних причин труднощів перших днів дитини в яслах - недостатній досвід спілкування з іншими дорослими і дітьми. Дитина, яка спілкується лише з членами своєї родини, боїться сторонніх, не вміє правильно реагувати на їхні звертання. Звісно, опинившись серед дітей,

незнайомих людей у яслах, таке маля почувається неспокійно. Іноді батьки самі мимоволі формують у сина чи доньки негативне ставлення до сторонніх, говорячи: «Не слухатимешся, оцей дядя тебе забере» тощо. Слід, навпаки, виховувати в дитини привітне ставлення до дорослих і дітей. Гуляючи з малюком, завжди можна знайти привід сказати, наприклад: «Подивись, як лагідно всміхається до тебе тьотя, і ти всміхнись»; «Підніми газету, що впала в дяді». Щоб малюк сміливо ввійшов у групу однолітків, не ховався за вихователя, відмовляючись гратися з дітьми, треба привчати його до контактів із дітьми заздалегідь, виховувати доброзичливе ставлення до них. Так, гуляючи з дитиною на ігровому майданчику, учіть її нікого не ображати, не забирати іграшки, спонукати до гри з однолітками: «Покоти м'ячик, Ігорю. А тепер Ігор тобі покотить. Молодці, хлопчики, добре граєтесь». Коли ж починати формувати в дитини комунікативні вміння? Відповідь однозначна: якомога раніше. У деяких сім'ях вважають, що новонароджене маля потребує лише доброго догляду, а спілкуватися з ним можна буде значно пізніше. Утім, дослідження вчених свідчать: чим раніше дорослі починають розмовляти з немовлям, тим швидше формується його мовлення, відбувається розумовий і фізичний розвиток. І чим частіше ви лагідно розмовляєте з дитиною, тим раніше подарує вона вам свою першу усмішку, а усмішка - це вже засіб спілкування. Та якщо немовляті достатньо пестощів, забав, лагідних емоційних звертань, то з віком потреби у спілкуванні значно ускладнюються. Після 6-ти місяців у дитини посилюється інтерес до навколишніх предметів і дій із ними. Тому треба більше розмовляти з нею під час гри, одягання, умивання. Доречно використовувати вірші, забавлянки: «Водичка, водичка, умий Олі личко» тощо. Це створює у дітей радісний настрій, сприяє розумінню мови, посилює бажання пізнавати довкілля.

6. Значну увагу слід приділяти розвитку мовлення. Це теж полегшить адаптацію. Адже дитина зможе висловити своє бажання, повідомити про потреби за допомогою хоча б одного двох слів або відповідаючи на запитання простим «так» чи «Ні», і вихователь зможе допомогти їй. Якщо ж малюка не навчили користуватися мовою, часто можна спостерігати таке: кричить, вередує, сердиться, що його не розуміють; не відповідає на лагідні запитання, відкидаючи запропоновані іграшки. Починають нервувати і дорослі, утративши надію заспокоїти маля. Щоб такого не сталось, учіть дитину ще до року користуватися спрощеними, а потім і повними словами (самі вимовляйте слова правильно), звертатися з проханням, відповідати на запитання. Уважна мама звикла розуміти свою доньку і без слів. Та не треба завжди поспішати виконувати її бажання. Краще звернутися до дитини: «Що

ти хочеш? Пити? Скажи: пи-ти». Дитина повинна знати своє ім'я, розуміти назви частин тіла людини, найуживаніших побутових предметів та процесів (стіл, стілець, чашка, ложка, їсти, гратися, гуляти тощо). Дбаючи про це, називайте словами добре знайомі дитині дії та предмети. Наприклад, одягаючи малюка: «Сашко вдягнеться і піде гуляти. Що будемо одягати: шапку, чобітки, пальто».

7. Іще одна порада. Прагніть оформити маля в дошкільний заклад хоч за два-три тижні до виходу матері на роботу, щоб можна було поступово збільшувати тривалість перебування дитини в яслах.

Не слід у перший день залишати дитину до вечора у групі, бо таке тривале перебування в незнайомому оточенні - велике навантаження для неї. Краще спочатку приводити малюка на прогулянку або ввечері, коли частина дітей уже пішла додому, і педагог зможе приділити більше уваги новому вихованцю. Ніколи не виявляйте у присутності дитини своїх переживань, не шкодуйте з приводу того, що доводиться віддавати її до ясел. Навпаки, висловте захоплення цікавими іграшками: усім своїм настроєм, ставленням до вихователя, інших дітей підкресліть упевненість, що вашій дитині буде тут добре.